

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez pocztly: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA

insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye sa wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

(Ofiary na pogorzalców.)

Na wsparcie dotkniętych pożarem mieszkańcó *Zaleszczyk* złożono w powiecie *Jordanowskim* 2 zł. w. a., i pieniądze te zostały już odesłane na miejsce.

Część nieurzędowa.

Lwów, 9. stycznia.

Podług oznajmienia powiatowej dyrekcji finansowej w Czerniowcach zakazał rząd mołdawski wywóz koni do Bukowiny, i także rząd rosyjski wydał podobny zakaz wyprowadzania koni przez granicę Bukowiny i Galicji.

Z *Rzymu* piszą do *Churili*, że polecono tam księdzu Masionowi Falcinelli-Antoniani udać się osobiście do Lwowa i instalować tam nowego arcybiskupa obrządku ruskiego ks. Litwinowicza. Przy tem ogłosi nuncyusz bullę papieską *Paritas ritus*, uchwalającą zupełną równość między obrzędem ruskim a łacińskim, i znoszącą uchwałę synodu zamojskiego: *Nemo episcopus, nisi monachus*.

Przedwczorajsze posiedzenie *izby panów* Rady państwa poświęcone było dalszym obradom nad budżetem *ministerstwa stanu*. Z porządku dziennego przypadła najpierw rubryka „*administracji politycznej*.” Książę *Colloredo* radził przy tej sposobności upraszać rząd, ażeby użyciem stosownych środków zapobiegł wzmaganiu się włóczęgostwa na prowincyi, i wniosek ten został przyjęty wraz z cyfrą tej pozycyi, uchwaloną w izbie deputowanych. Następnie wytoczyła się długa debata nad rubryką *wyznań*. Komisya finansowa proponowała przyjąć uchwalone w izbie deputowanych odmazanie sumy 600 sztuków jako dodatek do płacy rektora niemieckiego kościoła narodowego *Sa. Maria dell' anima* w Rzymie. Hrabia *Leon Thun* zaproponował przeciwnie, ażeby wciągnąć tę pozycyę do budżetu, tak jak była postawiona w projekcie rządowym i wniosek ten został przy głosowaniu przyjęty. Ostatnim przedmiotem obrad była rubryka *ekwiwalentów i spłat na cele wyznania*. Komisya finansowa oświadczała się za uchwaleniem w izbie deputowanych odmazaniem pewnej sumy; kardynał *Rauscher* proponował jednak, ażeby izba nie przyzwoliła na tę redukcję i wniosek jego utrzymał się przy głosowaniu.

Jeden z dzienników wiedeńskich utrzymywał, jakoby Prusy chciały śród teraźniejszych stosunków odstąpić od wniesionej spólnie z Austryą propozycyi względem obsadzenia i zajęcia w zakład Szleswiku. *Jener. Kor.* oświadcza jednak, że wiadomość ta jest bezzasadna.

Z *Paryża* donoszą do *Jener. Kor.* z 5go b. m., że za przykładem dziennika *La France* daje także *Constitutionnel* gabinetowi turyjskiemu półurzędowe ostrzeżenie; ażeby ani myślał o atakowaniu czworoboku twierdz austriackich, gdyż Francya związana jest traktatami, i (podług znanego oświadczenia Cesarza) chwyci za oręż wtedy tylko, jeżeli naruszone zostały jej honor lub jej interesy. Jest to głos wcale rozsądny, ale trudno pojąć, dlaczego przy tem wszystkim prawią jeszcze stronnicy kongresu o kwestyi weneckiej. — Komisya ciała prawodawczego ogłosiła już swoje sprawozdanie o dodatkowych kredytach z roku 1863, a na szczególną uwagę zasługuje w tym dokumencie następujący ustęp: „Zgadziemy się wszyscy na to, że potrzeba zakończyć ekspedycyę meksykańską, ale nie za jakąkolwiek cenę, uchowaj Boże! Deputowani francuzcy będą zawsze udzielać takiej rady, ale wtedy tylko, jeżeli zezwola na to interesa i honor Francyi.” — Równocześnie słyhać o poprawce do adresu, która żąda uznania Polaków za stronę wojującą. Łatwo jednak będzie rządowi udowodnić, że akt taki równałby się wypowiedzeniu wojny Rosyi, czego jednakże pragną uniknąć wszystkie stronnictwa. — *Jener. Kor. austr.* kładzie nacisk na to, iż komisya adresowa ciała prawodawczego, większość jego reprezentująca, przystąpiła chociaż w złagodzonej formie do protestacyi Thiersa przeciwko odległym wyprawom do Chin, Kuchinchiny i Meksyku. Projekt do adresu znajduje też *Jener. Kor.* nader blady, a w ustępie o Polsce znać pióro księcia Mornego, prezesa komisji ciała prawodawczego. Opozycya będzie miała łatwe pole do walki przeciwko urywkowym i wiele ze sobą nie związanym ustępom projektu. Rozprawy nad adresem rozpoczną się dopiero około 11. b. m. Dzienniki paryżskie zatruwone losem *Courrier du dimanche*, wstrzymują się od wszelkich uwag nad projektem do adresu.

W sprawie Księcia Augustenburgskiego donosi *Hamburger-Ztg.* z Hamburga pod d. 6. b. m., że senat będzie głosował za uznaniem księcia Fryderyka, a mieszczaństwo prawie jednogłośnie przyjęło wniosek tej treści, aby senatowi wyrazić niepłonną nadzieję, że przy głosowaniu względem następstwa w Szleswik-Holsztynie da głos za księciem Fryderykiem. — Równocześnie donoszą, że nareszcie d. 6. przybyła także do Kiel deputacya miasta hol-

sztyńskiego Heiligenhafen z adresem do księcia. Ciagle przybywają liczne deputacye z prowincyi. D. 5. parlamentarz duński żądał, aby z mostu służowego w Rendsburgu zdjęto chorągiew szleswik-holsztyńska, ale zadanie to odrzucono energicznie, — i wojska związkowe sypią szable naprzeciw fortyfikacyi duńskich.

Depesza z *Aten* z 26. grudnia donosi, że dekretem względem reorganizacyi armii przeszło 300 oficerów kwieszkowano. W skutek nieporozumienia pomiędzy prezydentem ministrów a ministrem wojny Smolenitzem, podał się Smolenitz do dymisji. Król napominał ministrów do zgody, i z tego powodu podali się wszyscy do dymisji. W Lanica odbyły się demonstracye przeciw zgromadzeniu narodowemu. Sledztwo z powodu ostatnich rozruchów przedsięwzięte było bezskuteczne. Podpułkownik Artemis został mianowany szefem zańcarmeryi.

Według depeszy z *Nowego Jorku* z 26. grudnia Averill przebiegł jenerałowi separatystów Longstreet komunikacyę z Richmondem na kolei z Tennessee do Wirginii. Johnston objął dowództwo nad wojskami Bragga. W Knoxville, Chattanooga i Charlestonie sytuacya nie zmieniła się.

Monarchia Austriacka

Lwów, 8. stycznia. „Gazeta narodowa“ podawszy w kronice numeru 3. według korespondencyi umieszczonej w „Narodnych listach“ treść instrukcyi urzędowej jednej z władz obwodowych naszego kraju do organów podrzędnych, rozwodzi się w artykule wstępnym numeru 4. z dnia 6go b. m. nad mniemaniami jakimiś „komisaryatami bezpieczeństwa“, upatrując w nich nową instytucyę zaprowadzoną w całym kraju, i to na mocy rzeczonyj instrukcyi przedrukowanej z dziennika czeskiego. Uderza tedy „Gazeta narodowa“ z całą natężennością na owe mniemane „komisaryaty bezpieczeństwa“, nazywając je *odrębną od dotychczasowej organizacyi władz politycznych organizacyą*, twierdzi, jakoby te „komisaryaty“ nie stały *prawie* pod przelozonymi powiatów, lecz były im *niejako* koordynowane, jakoby im przysłużyła wbrew istniejącym ustawom władza dyskrecyjonalna nad wolnością osobistą i nieetykalnością mieszkań itp. Utrzymując zgoła, że te „komisaryaty bezpieczeństwa“ są instytucyą, bez wiedzy i uchwały Rady państwa lub sejmu krajowego w jednej tylko Galicji zaprowadzoną, i że instrukcyja dla komisarzy bezpieczeństwa *przecieżna jest w wielu punktach konstytucyjnym ustawom istniejącym*, „Gazeta narodowa“ wyraża w końcu swego artykułu nadzieję, „że nasi członkowie Rady państwa podniosą tę sprawę wkrótce na posiedzeniu najbliższem, wykażą domiosłość *tej nowej instytucyi*, i zażądają bliższych wyjaśnień od ministerstwa, na jakiej podstawie zaprowadzony *został ten rodzaj cywilnego stanu obłączenia w Galicji*.”

Niewiadomo nam, czyli i jak dalece deputowani galicyjscy w Radzie państwa podzielają zdania „Gazety narodowej“ odpowiedzą jej oczekiwaniom, i lubo dalecy jesteśmy od tego, byśmy mieli przesądzać odpowiedzi rządu na wypadek požądanej przez tę „Gazetę“ interpelacyi, poczytujemy za rzecz słuszną, z naszego stanowiska dziennikarskiego sprostować w obec opinii publicznej zupełnie mylnie zdanie, jakie „Gazeta narodowa“ rzeczonym artykułem rozszerzyć usiłuje.

Wiadomo, że z powodu niezupełnej skuteczności obwieszczeń c. k. Namiestnictwa z dnia 15. marca i 10. kwietnia r. z. Jego Excellencya c. k. Namiestnik wydał pod dniem 27. listopada 1863 rozporządzenie (ogłoszone w numerze 274 „Gaz. Lwow.“ z r. z.) zaostozające — *na mocy przysługującego mu prawa i stosownie do ustaw istniejących* — przepisy, tak co do zakazu ukrywania lub przewożenia osób biorących udział w powstaniu w Królestwie Polskiem, jak i co do posiadania broni.

Wtedy już „Gazeta narodowa“, rzekomo w obronie ustaw konstytucyjnych, wystąpiła przeciw temu rozporządzeniu z zarzutami nielegalności, któreśmy w num. 276 i 277 „Gaz. Lwowskiej“ z zupełnym skutkiem odparli.

Wskutek pomienionego rozporządzenia z dnia 27go listopada r. z. otrzymały, jak z natury rzeczy wypływa, podrzędne władze polityczne informacyę, w jaki sposób to rozporządzenie przez organa egzekucyjne ma być wykonane. W tej informacyi upoważniono, ile nam wiadomo, władze powiatowe, ażeby dla ułatwienia czynności swych urzędowych, w razie potrzeby t. j. gdzieby tego wymagało utrzymanie porządku i bezpieczeństwa publicznego, zagrożonego w niektórych okolicach nadzwyczajnym napływem osób podejrzanych, ustanowiły na pewien okrug *exponowanych komisarzy*, których władza określona jest ściśle granicami ustaw istniejących.

Owóż cała *owa mniemana organizacya, owa instytucya antikonstytucyjna* „komisaryatów bezpieczeństwa“ a której „Gazeta narodowa“ głosi, iż powinnyby byłaby przejść poprzednio przez Radę państwa i uzyskać w drodze prawodawczej sankcyę Najjaśn. Pana, redukuje się w rzeczywistości, na upowaznienie władz politycznych do ustanowienia po powiatach, gdzie tego potrzeba wy-

maga, *exponowanych komisarzy powiatowych*, jak to z natury rzeczy wypływa, jeżeli przy nawale nadzwyczajnych czynności, — jak to obecnie się dzieje w niektórych powiatach, gdzie z powodu nadzwyczajnego napływu żywiołów agitacyjnych, — siły zwyczajne urzędów powiatowych na normalne stosunki obliczone, stają się niedostateczne; więc pomnożenie tych sił staje się koniecznym, inaczey bowiem zwykły tryb czynności ucierpiećby musiał.

Ze w stanie, w jakim się niektóre okolice kraju naszego tak z powodu powstania w Królestwie Polskiem jak i z powodu nie tajnych już nikomu agitacyi wewnętrznych znajdują, sprężystsze działanie ku utrzymaniu porządku i bezpieczeństwa publicznego, stało się potrzebnem, to przyzna każdy, komu obecne stosunki polityczne w Galicyi są znane i komu na porządku i bezpieczeństwie publicznem szerze zależy; że śród tych stosunków zdarzać się mogą i zdarzają wypadki, że nawet w obec ustawy o wolności osobistej może być prawnie aresztowana osoba posiadająca najformalniejszą kartę legitymacyjną, że mogą zachodzić wypadki, gdzie nawet w obec ustawy o nietykalności mieszkań, odbywać się mogą prawne rewizye, temu zapewne i „Gazeta narodowa“ nie zaprzeczy.

Nie widzimy więc w nowem rozporządzeniu rządowem, ani nowej organizacyi ani naruszenia ustaw, lecz jedynie użycie w interesie kraju środków legalnych, by szerzeniu się agitacyi tamę położyć, i szkodliwym jej skutkom ile możności zapobiedz.

Anglia.

(*Spór angielsko-brazyjski.*) Dziennik *Globe* donosi, że Brazylia w sporze swoim z Anglią przyjęła bezwarunkowo pośrednictwo Portugalii. Według oświadczenia jednak urzędowego organu gabinetu w Rio di Janeiro, „*Diario official do imperio do Brasil*“ est wiadomość ta bezzasadna. Wszelako potwierdza to oświadczenie, że Portugalia istotnie ofiarowała swoje pośrednictwo. Przedtem jeszcze oznajmił rząd brazyjski w nocie, która jego poseł w Londynie doręczył na dniu 25. maja r. z. hr. Russellowi stanowcze warunki, pod jakimi może jedynie uważać spór z Anglią za załatwiony. Warunki te były następujące: „ażeby Anglia wyraziła ubolewanie swoje nad aktami, jakie towarzyszyły represaliom angielskim; ażeby oświadczyła, że nie miała zamiaru ubliżyć godności Cesarstwa i naruszyć jego terytoryalnej udzielnosci; nakoniec ażeby co do strat, jakie z powodu konfiskaty okrętów brazyjskich poniosły osoby prywatne, zezwoliła na polubowne ich oszacowanie, i na tej podstawie uczyniła zadość reklamacyom interesentów.“ Tak stały rzeczy, gdy Portugalia zaproponowała w Londynie swoje pośrednictwo. Lord Russell nie odrzucił go wprawdzie wyraźnie, ale oświadczywszy w sposób dwuznaczny, że rząd Jej Mości Królowy przyjąłby z wielką przyjemnością przywrócenie stosunków przyjaźni między obydwojma krajami, dał do zrozumienia, że pierwszy krok w tym względzie powinna uczynić Brazylia. Ale rząd brazyjski nie sądził, by taka inicjatywa dała się pogodzić z wymaganiami jego godności. Zaczem w odpowiedzi swojej na propozyę portugalską wyraził gabinetowi liubońskiemu najczulsze podziękowanie swoje za zyczliwość okazaną sprawie cesarstwa, ale zarazem wyłuszczył mu powody, które nie dozwalały mu dogodzić żądaniu Anglii. Brazylia powiedziano w odnośnej nocie, oznajmiła swoje warunki, a także w Rio di Janeiro sprawiłoby wielką przyjemność przywrócenia stosunków przyjaźnych z Anglią, ale tylko po dopełnieniu wspomnianych warunków. Można w tych oświadczeniach nieupatrywać jeszcze stanowczego odrzucenia pośrednictwa portugalskiego, ale na wszelki sposób nie oznaczają one wcale tego, co utrzymuje *Globe*, mianowicie bezwarunkowego przyjęcia tego pośrednictwa.

Francya.

Paryż, 4. stycznia. (*Projekt do adresu ciała prawodawczego.*) Na dzisiejszem tajnem posiedzeniu ciała prawodawczego książę Morny prezes tegoż zgromadzenia odczytał projekt do adresu przez komisye adresową wystosowany. Opiewa on w dosłownem przekładzie jak następuje:

„Najjaśniejszy Panie! Ciało prawodawcze podziela ufność, którą odnowienie jego mandatu Waszą cesarską Moścą napełniło. Pomimo zwawej walki ludność okazała, iż zachowa niezachwianą przychylnosc do instytucyi cesarskich, do osoby Waszej Cesarskiej Mości i Jego dynastyi. Biorąc udział w rozbiórce spraw publicznych, zasad tych nigdy z oczu nie spuścimy i dla tego żeby ich nie osłabić zawsze zgodnie z Waszą Cesar. Mością postępować będziemy.“

„Wasza Cesarska Mość słusznie wyprzedziła Francję na polu wolności przemysłowej i handlowej. Francya która tak długo o sobie wątpiła, ufa dziś własnej swej sile. Fabryki nasze na drodze usiłowań i ofiar zdołały oprzeć się konkurencyi zagranicznej. Rozwinę one jeszcze większą energię widząc, iż mnożą się środki transportu i obroty ułatwiają i przyspieszają. Dla tego życzymy sobie ażeby działalność na polu robót publicznych nie ustawała, ażeby nie spóźniła budowy dróg naszych żelaznych, i ażeby ulepszenie naszych portów, rzek, kanałów, gościńców i dróg boeznych, ciąglem było przedmiotem rządu Waszej Cesarskiej Mości.“

„Finanse Waszej Cesarskiej Mości mądrze rządzone i uwolnione od nadzwyczajnych wypadków, są w stanie odpowiednim potrzebom kraju, bez podwyższenia podatków ani też bez zaciągania nowych pożyczek. Wasza Cesarska Mość, której liberalne zamiary wszędzie się objawiają, zapowiadają nam nowe reformy. Zbadamy je w zamiarze wsparcie miłości Waszej Cesarskiej Mości dla prawdzi-

wego postępu. Przyjmujemy z wdzięcznością wszystkie środki dążące do usunięcia przeszkód tamujących wolność obrotów i inicjatywy indywidualnej w urzadzenia stosunków między obywatelami w kwestyi robotniczej, do rozszerzania atrybucyj gmin i departamentów.“

„Łączymy się chętnie z zajęciem, które Wasza Ces. Mość dla wszystkiego tego okazuje co religii, dobroczynności, sztuk pięknych, literatury i nauk dotyczy. Instrukcyja elementarna znacznie się rozwinęła od roku 1846.“

„Sądzimy zgodnie z Waszą Cesarską Mością, iż liczba dzieci które instrukcyi tej pozbawione są, bardzo jest jeszcze znaczna; mamy nadzieję, iż liczba ta się zmniejszy a z czasem zupełnie zniknie z statystyki naszej, dzięki wzrastającej zamożności ludu, który będzie miał w dodatku bezpłatne korzystanie z tego dobrodziejstwa. Pragniemy także ażeby nauki agronomiczne i przemysłowe energicznie wspierane były, i ażeby do wyższego stopnia posunięte były umiejętności prowadzące do wolnych zawodów w życiu społecznem. Ogół systemu odpowiadałby potrzebom rodzin i skłonnościom nowszej społeczności, wzmacniając wszystkie zawody i odbierając młodzieży nie jedno zgubne złudzenie.“

„Ciało prawodawcze sądzi jak Wasza Ces. Mość, iż narody najmądrzej rządzone nie mogą sobie pochlebiać, iż zdołają uniknąć zatargów z zagranicą, i że zatargi takowe bez robienia sobie iluzyi i bez słabości oceniać muszą. Odległe wyprawy do Chin, do Kochinchiny i do Meksyku zaniepokoiły zaiste wiele umysłów we Francyi z powodu zobowiązań i ofiar, które za sobą pociągały. Przyjmujemy, iż wyprawy takowe rozszerzają na zewnątrz poszanowanie dla ziemków naszych, i że mogą się nawet przyczynić do ożywienia handlu naszego merskiego; wszakże byłibyśmy szczęśliwi, gdyby dobre skutki, które Wasza Ces. Mość zapowiadać nam raczy, wkrótce się ziściły.“

„Wspomnienia dziejów naszych i uczucia ludzkości wywołują najwyższe nasze dla Polski sympatye. Widzieliśmy z boleścią, iż połączone usiłowania trzech wielkich mocarstw ważną tę kwestye nie zdołały załatwić w duchu przyjaźnych ich zamiarów. Zarówno przyznać musimy, iż szczere i serdeczne wsparcie ze strony Rosyi przy ważnej sposobności były dla Francyi korzystne. Załujemy, iż stosunki nasze z tem mocarstwem oziębły. Dlatego przyjęliśmy z największem zadowoleniem idee kongresu europejskiego, którego inicjatywa wieczną łodzią chlubą dla rządu Waszej Ces. Mości. Francya, której Wasza Ces. Mość przywróciła sławę i świetność, wdzięczna jest Waszej Ces. Mości za to, iż krew jej synów i skarby jej nie poświęciła dla sprawy, która nie obchodzi ani jej honoru ani jej interesu. Nie zważaj na to Najjaśn. Panie! iż niestosowne uprzedzenia z nieufnością przyjmują lojalne i pokojowe Twe propozyje. Szlachetne i zdrowe myśli, które Bóg dla dobra ludzkości wzbudza w umyśle panujących, robią drogę swą przez świat cały i zakorzeniają się w sercach ludów. Oczekuj w spokoju Najjaśn. Panie skutku szlachetnych słów Twoich. Francya jednolita, scentralizowana i przeświadczenie swej siły mająca nie obawia się żadnej zaczepki. Nie ma ona innej ambicyi, jeno zabezpieczenie swego spokoju i rozwój materialnej swej pomysłowości przez pracę i pokój, a moralnego swego dobra, przez szczere i powolne używanie obywatelskiej i politycznej wolności.“

Włochy.

(*Protest W. Księcia tokańskiego.*) *Wiener Abendpost* podaje w przekładzie z włoskiego protest Jego król. Wysokości Wielkiego Księcia tokańskiego Ferdynanda IV. przeciw sprzedaży własności państwa w Toskanii, a w szczególności przeciw sprzedaży i wywozowi przedmiotów, należących do muzeów i bibliotek Wielkiego Księstwa, tudzież przeciw sprzedaży lub kontraktom zawierany w jakiej bądź formie, lub pod pozorem jakiegobądź wynagrodzenia ze strony nieprawego rządu co do dóbr nierachomych, będących własnością kościół, korporacyi religijnych, pobożnych stowarzyszeń i publicznych zakładów dobroczynnych, ze szkodą prawa własności lub przeciw wzniosłym religijnym i dobroczynnym celom, na jakie są przeznaczone dochody z rzeczonych dóbr.

Królestwo Polskie.

(*Kontrybucya na duchowieństwo.*) Wspomniane przez nas wczoraj rozporządzenie Namiestnika Królestwa Polskiego względem nałożenia kontrybucyi na wyższe duchowieństwo rzym kat. jest następującej osnowy:

„Mając na uwadze: że wyższe duchowieństwo rzymsko-katolickie obrządku łacińskiego, obowiązane kierować podwładnem mu duchowieństwem niższem i solidarnie odpowiadać za jego działania, nie przejmując się obowiązkami, włożenemi na nie prawami Boskimi i przysięga wierno-poddane, nie korzysta z służącej sobie nad niższem duchowieństwem władzy wpajania w toż duchowieństwo, iżby spełniało swój obowiązek, odpowiednio do wysokiego powołania duchowieństwa, i słowami prawdy i pokoju przekonywało ludność o świętości przysięgi wiernopoddanej i o całej zbrodniowości zabójstw, całej chytrności zdrady, a nawet nie powstrzymuje go od osobistego udziału w organizacyi rewolucyjnej i powstaniu, gdy tymczasem wypełnienie przez duchowieństwo wyższe tak świętego obowiązku bardzo skutecznieby się przyczyniło do wstrzymania rozlewu krwi i uniknięcia nierozdzielnych z nim nieszcześć, i nie stawałoby rząd w smutnej konieczności uciekania się do surowych środków,—

postanowiłem nałożyć na biskupów, administratorów, sufraganów i kanoników kapitał archidiecezyi warszawskiej, tudzież diecezji: kujawsko-kaliskiej, kieleckiej, lubelskiej, podlaskiej, płockiej i sandomierskiej na czas trwania w kraju stanu wojennego kontrybucyę pieniężną, niezależnie od tej, jaka postanowieniem mojem z dnia 29. listopada (11. grudnia) r. b. nałożoną została i w tym celu pobierać:

1) od biskupów, administratorów diecezji i sufraganów po 18%.

2) od kanoników kapitał po 6%,

z otrzymywanych przez nich dochodów i według zasad wwołanem wyżej postanowieniu oznaczonych.

Wzywam radę administracyjną o wydanie odpowiednich zarządzeń.⁴

Rada na posiedzeniu dnia 17. (29.) grudnia 1863 roku poleca takowe postanowienia namiestnika zakonnikować komisjom rządowym wyznań religijnych i oświecenia publicznego, oraz przychodów i skarbu, a zarazem podać postanowienie to do powszechnej wiadomości przez ogłoszenie w pismach publicznych.

Księżstwa Naddunajskie.

Bukareszt, 31. grudnia. (Czynności izby.) Ministeryum przedłożyło zgromadzeniu prawodawczemu ustawę, którą sekcyę wzięły już pod obradę, a która ma na celu spokojnych Mołdo-Wołochoń zamienić w naród wojowniczy. Według tej ustawy, każdy od 20 do 50 lat wieku obowiązany jest nosić broń, a mianowicie od 20 do 26 roku służyć w armii lub milicyi, od 26 do 32 roku w landwerze 1 klasy, od 32 roku do 40 roku w landwerze 2 klasy, od 40 do 50 roku życia w landwerze 3 klasy.

Siła zbrojna rozpada się więc na trzy części: 1. armia z rezerwami; 2. milicya z rezerwami; 3. landwera podzielona na 3 klasy.

Dziesięć milionów, które niedawno izba przyzwoliła ministrowi finansów na zapłacenie zaległych pensji i mandatów nie wystarczyły o tyle, że minister finansów zażądał jeszcze 13 milionów na zapłacenie długów zaległych z zeszłego roku. Żąda on także nowego znacznego kredytu na uzbrojenie armii i uiszczenie klasztorom przyzwolonej sumy ugodnej 70.814.000 piastrow.

Na wczorajszym i dzisiejszym posiedzeniu izba naradza się nad nową ustawą o pensjach; ta wypadnie dla urzędników o wiele mniej korzystnie jak poprzednia.

Tureya.

(Stosunki Francya.) Z Konstantynopola piszą do Jen.

Kor.: Rozesłane przez wysoką Portę zaproszenie do tutejszych reprezentantów mocarstw europejskich na konferencyę celem uregulowania kwestyi Księstw Naddunajskich nastąpiło za staraniem Anglii, i ma na celu osłabić z tej strony wpływ spodziewanego kongresu paryskiego. Dotychczas ambasady tutejsze poprzestały na wzięciu rzeczowej noty do wiadomości, bez ściślejszego wejścia w przedmiot, tylko poseł francuzki, margrabia de Moustier miał przeciw tej propozycyi wystąpić z widocznym oburzeniem. W kołach dobrze zawiadomionych opowiadają, że margrabia de Moustier w prywatnej rozmowie z Ali Baszą, ministrem spraw zagranicznych oświadczył, iż ma powody obawiać się aby wysoka Porta nie potrzebowała żałować tej swojej polityki. Wiadomo, że Sułtan w odpowiedzi na zaproszenie Cesarza Napoleona do udziału w kongresie nie przyrzekł stanowczo przybyć osobiście do Paryża; tenż jest już widocznym, że Sułtan w żadnym razie nie przedsięwzięnie zapowiedzianej podróży. Obiegające pogłoski w duchu przeciwnym pochodzą od sług serajowych, którzy nie mogą uwierzyć, że pożądaný przez nich wyjazd do Paryża nie przyjdzie do skutku.

Podobnie całkiem bezzasadną jest pogłoska, że Cesarz Napoleon proponował Sułtanowi na własną przegład floty na morzu Śródziemnym.

Kronika.

(Piata lista składek z wykupna kart uwalniających od powinnowań nowego roku.) PP. F. Skriba 1 zł., E. Kraus 1 zł., Speer 2 zł., Hauenschild 1 zł., Siemiński 2 zł., Dr. Jabłonowski 1 zł., Dr. Malisz 1 zł., Bodek 1 zł., N. N. 1 zł., Baurowicz 50 c., Blachman 20 c., Marjanin 30 c., Te. Sander 2 zł., Dr. Hawranek 2 zł., Turkul 2 zł., Köller i Kotter 2 zł., Roiński 2 zł., N. N. 2 zł., Ludwíg półkownik 1 zł., Blauth 1 zł., T. K. 20 c., K. G. 30 c., Pfeffer 20 c., Bernstein 20 c., Szymańska 20 c., J. S. Kahane 20 c., J. F. 60 c., Kajetan Barącz 2 zł., Dr. Marcelli Trawiecki 2 zł., Merwart 1 zł., Adolf Rudyński 1 zł., Nochnacka 1 zł., Teresa Br. Ischiner 2 zł., Krzecz. ulowiczowa 1 zł., Nowotny 10 c., Zaleska 10 c., Samper 1 zł., Erdeman 1 zł., Pech 50 c., Witoszyńska 1 zł., Jędrzej Kierut 10 c., Iwaszczuk 50 c., Friedrich Husner 5 zł., Teresa Vogl 1 zł., Jekel Wels 1 zł., Pokner 1 zł., Schneider 1 zł., Triempler 1 zł., Zardecki 50 c., Jakób Smutny 50 c., Dr. Fischer 1 zł., H. Rosz 1 zł., J. Girtler 2 zł., Lasgar 1 zł., Antonia Steiner 1 zł., Barański 30 c., Łuszczynski 50 c., Rewakowicz 50 c., Fekete 50 c., Zihn 50 c., Jurasky 1 zł., Henryk Schmidt 1 zł., L. N. 10 c., Michał Zarski 5 zł., Piotr Madejski 1 zł., Dr. Marcelli Madejski 1 zł., Dr. Nowiński 1 zł., Franz Schram 1 zł., Jan Towarnicki 1 zł., Minosiewicz 1 zł., Klara Toms 1 zł., Wolski 1 zł., Bracia Towarnicy 1 zł., Gawalewicz 50 c., Dr. Tustanowski 2 zł., Laskowski 2 zł., Bartmański 1 zł., Wang 1 zł., Szarawski 50 c., Tarawski 1 zł., Schürer 50 c., Szumowski z Wołynia 2 zł., suma 90 zł. 40 c.;

do tego czwartą listą 330 zł. 95 c. w. a. i 1 rubel, razem 421 zł. 35 c. w. a. i 1 rubel.

(Aresztowanie.) Dn. 4go h. m. za przybyciem pociągu porannego do Lwowa aresztowano w dworcu kolei ze względów politycznych pewnego mężczyznę, i znaleziono przy nim papiery kompromitujące.

Dn. 6. h. m. za przybyciem pociągu wieczornego do dworca kolei we Lwowie, aresztowano tamże ze względów politycznych 2 cudzoziemców posiadających sfalszowane dokumenta podrózne.

Tegoż dnia wieczorem we Lwowie pewien dyurnista usiłował kilku c. k. żołnierzom namówić do zbiegostwa, lecz został przez nich wydany w ręce władzy.

(Przemysł prasowy we Lwowie.) W roku 1863 było we Lwowie 23 drukarni (z tych 6 czasowo nieczynnych, a 9 zatrudnionych mniej lub więcej wyłącznie drukowaniem dzieł izraelskich), 4 litografie, 1 sztycharnia, 13 fotografów, 19 księgarń (z tych 8 antykwarni), 10 handlowców dzieł artystycznych i muzykalnych, 3 wypożyczalnie książek, 27 kramarzy z obrazkami i książkami do modlitwy.

(Teatr ruski we Lwowie.) „Słowo donosi, że najdalej do połowy lutego b. r. będzie ukończona sala w domu narodowym największa i najpiękniejsza w całym Lwowie, w której mają być dawane ruskie przedstawienia teatralne. P. Pohlman dostarczył odpowiednie dekoracye wartości 800 zł. Sala, do której będzie także przydana galeria, może pomieścić 600 osób.

(Pożar.) Dnia 31. z. m. o godzinie 10. w nocy powstał pożar w Skolezowie w obwodzie przemyskim, i zgorzały na tamtejszym folwarku dworskim dwie stodoły i szpiechlerz. Przyczyna tego pożaru nie jest wiadoma.

(Cesarz chrzestnym ojcem.) Pewnemu ojcu rodziny w Pressburgu urodził się syn o godzinie 12. w nocy z 24. na 25. grudnia. Z tego powodu poradzono ojcu prosić Najjaśniejszego Pana, aby to dziecie stosownie do dawnego zwyczaju Królów węgierskich chciał trzymać do chrztu. Niehawem napisano prośbę, zaopatrzoną ją w świadectwo co do godziny urodzenia, i ojciec przedłożył ją pierwszemu adjutantowi Cesarza hrabiemu Crenneville. Wkrótce po tem proszący otrzymał pismo z Wiednia z zapewnieniem, że Najjaśniejszy Pan będzie pamiętał o nowonarodzonym. Do tego pisma był dołączony dar w kwocie 100 zł. w. a.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Wykaz rezultatu

przedsięwziętego w miesiącu grudniu 1863 r., przez urząd targowy u tutejszych piekarzy, ważenia, i rewizyi pieczywa.

Imiona i nazwiska	Miejsce sprzedaży	pieczywa zbytkowe	bułki	chleb biały		chleb razowy	
				pszenny	żytni	pszenny	żytni
		c. łut.	c. łut.	c. łut.	c. łut.	c. łut.	c. łut.
Maciej Golebiowski . . .	} p. ul.	1 2	1 3/2	1 6 1/2	1 16	1 9 1/2	1 8
Józef Friedrich . . .		1 1 3/4	1 3 1/2	1 5	1 15	1 8	1 8
Jan Schulz . . .	} m.	1 1 1/2	1 3 1/2	1 6	1 14	1 14	1 9 1/2
Walentyn Hillich . . .		1 1 1/2	1 3 1/2	1 6 1/2	1 6 1/4	1 14	1 9
Józef Włoszyński . . .	} m.	1 2 3/4	1 3 3/4	1 6	1 6 1/4	1 8	1 8
Dymitr Kowenecki . . .		1 2	1 4	1 8	1 8	1 8	1 8
Lukasz Mrazek . . .	} m.	1 1 1/2	1 3	1 5	1 5 1/2	1 8	1 8
Edward Kromer . . .		1 1 1/2	1 3	1 5 1/2	1 5 1/2	1 8	1 8
Jan Müller . . .	} m.	1 1 3/4	1 3 1/2	1 5	1 5	1 8	1 8
Henryk Friedrich . . .		1 1 3/4	1 3 1/2	1 5	1 6	1 8	1 8
Jan Kozyski . . .	} m.	1 2	1 3 1/2	1 6 1/4	1 6 1/4	1 8	1 8
Karol Hanak . . .		1 2	1 3 3/4	1 6 1/2	1 6 1/2	1 8	1 8
Hipolit Daszkiewicz . . .	} m.	1 2	1 3 3/4	1 6 1/2	1 6 1/2	1 8	1 8
Piotr Wejcieki . . .		1 1 3/4	1 3 1/2	1 5	1 6	1 8	1 8
R. bert. Doms . . .	} m.	1 2	1 2 1/2	1 8	1 8	1 8	1 8
Wacław Merwart . . .		1 2	1 2 1/2	1 5 1/2	1 5 1/2	1 8	1 8
Franciszek Smoliński . . .	} m.	1 1 3/4	1 3 1/2	1 6	1 6	1 8	1 8
Krzysztof Hillich . . .		1 1 1/2	1 3 3/4	1 6 3/4	1 6 3/4	1 8	1 8
Teofil Matuszewski . . .	} m.	1 2	1 4	1 6	1 6	1 8	1 8
Wacław Düll . . .		1 1 1/2	1 1 1/2	1 5 1/2	1 5 1/2	1 8	1 8
Edward Gottlieb . . .	} m.	1 2	1 3 1/2	1 6	1 6	1 8	1 8
Suma . . .		18 32	20 71	6 33 1/2	21 130	4 59	3 27
przeciętne w	grudniu 1863 . . .	1 1 3/4	1 3 1/2	1 5 1/2	1 6 1/4	1 15	1 9
	listopadzie 1863 . . .	1 2	1 3 1/2	1 5 1/2	1 6	1 14	1 9
a zatem w	podnoszeniu się . . .	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/4
	spadaniu . . .	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/4	1 1/4

Donoszą nam z Krakowa, że dyrekcya kolei północnej cesarza Ferdynanda, i górnio szląskiej, uznały za stosowne na kilkakrotne przedstawienia kolei warszawsko-wiedeńskiej wozy przeznaczone do bezpośredniego przewozu towarów posyłać aż do Granicy. Kolej rosyjska żądała aby pozwolono wozy bezpośrednio ładowane posyłać aż do Warszawy, ale administracye tutejszych kolei nie uwzględniły tego żądania, ponieważ ani kolej warszawsko-wiedeńska, ani żadne towarzystwo ubezpieczeniowe nie chciało ręczyć za bezpieczeństwo wozów. Wywóz do Rosji na Granicę przybrał w ostatnich czasach znaczne rozmiary, mianowicie towary kolonialne i manufaktury w znacznej ilości odchodzą do Warszawy i dalej w głąb kraju. C. k. kopalnia węgla kamiennego w Jaworznie podjęła się dostarczenia 50.000 cet. węgla do Warszawy wozami rosyjskimi. Pociągi warszawskie nie przychodzą teraz regularnie ale przyczyną tego nie jest powstanie, lecz po prostu śniegi i zawieje. Podróźni opowiadają, że wszystkie stacye kolei warszawsko-wiedeńskiej są obsadzone wojskiem, i że rewizya paszportów odbywa się tylko w Maczkach, ale w tym punkcie z wszelką ścisłością i ostrożnością. C. ros. komisaryat dla spławu soli w Krakowie, który na rachunek rządu rosyjskiego zajmuje się transportowaniem soli, otrzymał polecenie odstawić w najbliższym kwartale 90.000 cet. soli. Obadwa magazyny soli na Podgórzu i w Niepołomicach są wprawdzie na-

pełnione, ale o splanie nie można myśleć przed wiosną, ponieważ Wisła już zamarzała.

Brzeżany. 4. stycznia. W II. połowie z. m. były na targach w obwodach tutejszych następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów:

	Miejscę targu:											
	Brzeżany		Burszylin		Bóbrka		Chodorów		Kozowa		Przemysław	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	walutą austriacką											
Mec pszenicy . . .	2	10	2	35	2	50	2	60	2	25	2	50
" żyta . . .	1	10	1	20	1	50	1	30	1	1	1	20
" jęczmienia . . .		85		90	1	20	1	10		80	1	20
" owsa . . .		85		80	1			90		70		80
" hreczki . . .	1		1		1	40	1	10		90	1	25
" kukurudzy . . .			1	30	1	60			1	20		
" ziemniaków . . .		40		40		50		40		25		40
Cetnar siana . . .	1		1	25	1	50	1	30	1		1	
" wełny . . .												
" nasienia koniecu . . .												
Sąg drzewa twardego . . .	4	50	5	50	6		5	20	8		7	
" " miękkiego . . .	3	50	4	20	5		4	10	6	50	5	
Funt mięsa wołowego . . .		9		11		10		10		11		10
Mas okowity . . .		80		30		35		47		30		50

Ostatnia poczta.

Berlin. 7. stycznia. Od polskiej granicy donoszą pod dniem dzisiejszym: Obiega pogłoska, że gubernator cywilny Łaszczyński ma być oddalony z posady, i zastąpiony przez Rożnowa. Kasy komisji finansowej przeniesiono do cytadeli warszawskiej.

Paryż. 7. stycznia. *Patrie* donosi: Policja aresztowała 4 Włochów. Znaleziono przy nich proch angielski, 4 sztylety, 4 rewolwery, 4 sztucce, 8 bomb Orsiniego, i list kompromitujący aresztowanych, których nazwiska są Trabuco, Grocco, Imperatori (nazwisko czwartego jest niewiadome.)

Altona. 7. stycznia. *Altonaer Mercur* donosi: W najbliższych dniach przybędą tu Prusacy. Fridericia jest fortyfikowana. Według doniesień z Rendsburga z d. 5. komisarze związkowi wezwali Duńczyków, aby wsie nad Eiderą opuścili do 7. b. m. Jazda związkowa została przeniesiona do Flenshude.

Frankfurt, 7. stycznia. Na dzisiejszym posiedzeniu sejmku związkowego oznajmiło prezydium najnowszą notę lorda J. Russela. Angielska nota zaprasza powtórnie związek, ażeby zgodził się na odbycie w Paryżu lub w Londynie konferencji mocarstw, które podpisały traktat londyński, i przystał reprezentanta swego na tę konferencję. Niechaj związek — powiada nota — zdecyduje się na to, nim wybuchnie wojna, o której nikt nie wie, jakie mogłaby przybrać rozmiary. Dalej zaprzecza nota związkowi prawo czynić pretensje korony Króla Krystyana IX. do Szleswik-Holsztynu zawisłymi od warunków, i upatruje tylko w dopełnieniu traktatu londyńskiego gwarancję świętości traktatów i europejskiego stanu terytorjalnego. Ta nota wysłana została równocześnie do wszystkich mocarstw, które podpisały traktat londyński.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 8. stycznia.

Hotel George: PP. Hr. Stadniccy Jan i Stan, z Polski. — Polanowski Stan., z Moszkow. — Bocheński Józef, z Muzykowa. — Polanowski Felix, z Opolska. — Wiśniewski Jul, z Krystynopola. — Hr. Koziebrodzki Jan, z Michałówki

Hotel europejski: Hauteriva Wal., z Słupna.

Hotel Langa: Ks. Windischgrätz Ern., c. k. podpułk., z Tarnowa.

Hotel angielski: Romaszkan Karol, z Popielnik. — Serwatowski Wejc., z Rajterowie. — Hr. Gordon Franc., z Krakowa. — Hr. Raciborowski Kaz., z Podola.

Pod nr. 39 m: Hr. Potocki Alfred, z Łańcuta.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 8. stycznia

PP. Hr. Borkowski Sew., do Ponikwy. — Rudziński Antoni, do Leszczyna. — Hr. Zamojski Szez., do Wysocka. — Szeptycki Jan, do Przyłbic.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 8. stycznia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	330.96	-- 6.0	85.9	wschodni	sl. pogoda
2. god. po poł.	331.44	-- 3.5	85.5	póln.-wsch.	mgła
10. god. wiecz.	330.00	-- 5.0	86.4	"	pochmurno

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński.**

TEATR.

Dziś teatr niemiecki: „**Nabuccodonozor**“, wielka opera w 4 oddziałach. Na dochód spiewaka opery Fryderyka Kreci.

Kurs lwowski.

Dnia 8. stycznia

	gotówka		towarem	
	zl.	e.	zl.	e.
Dukat holenderski	5	61 $\frac{1}{2}$	5	67 $\frac{1}{2}$
Dukat cesarski	5	63	5	70
Półimperyal zł. rosyjski	9	70	9	86 $\frac{1}{2}$
Rubel srebrny rosyjski	1	84 $\frac{1}{2}$	1	86 $\frac{1}{2}$
Talar pruski	1	78 $\frac{1}{2}$	1	81
Polski kurant i pięciozłotówka	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	72	—	73	—
" " " m. k. za 100 zł.	76	60	77	60
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	71	43	72	23
5% Pożyczka narodowa	79	63	80	60
Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	196	75	198	25

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 8. stycz. ia.

	złr.	kr.
5% Metaliki	73	—
5% pożyczka narodowa	80	20
Losy z 1860 roku	93	05
Akcyje banku wiedeńskiego	795	—
" " kredytowego	180	50
Londyn, 10 funtów szterlingów	119	30
Dukat pojedynczy	5	79
Srebro	119	25

Sprawozdanie

Towarzystwa dobroczynności za czas od 12. grudnia 1862 r. do 20. grudnia 1863 r.

Wydział Tow. dobroczynności w dopełnieniu obowiązku ustawą postanowionego, składa niniejszem całoroczne sprawozdanie z czynności swych, tusząc sobie że w ten sposób zdoła przekonać interesowaną publiczność, iż dąży nieustannie do wspierania cierpiącej ludzkości.

W zakładzie Sierot pobierało i w roku ubiegłym czterdzieści sierot odpowiednie wychowanie. Jak w roku zeszłym, tak również i teraz zajmuje się wykładem religijnym ksiądz Mikołaj Pawłowski, zaś nauk elementarnych i robót ręcznych uczą dwie w Zakładzie mieszkające nauczycielki.

Spis inieny wydziału i członków Tow. dobr. znaleźć można w dawnych sprawozdaniach.

Wykaz

przychodu i rozchodu funduszu Towarzystwa dobro. Podług sprawozdania z dnia 20. grudnia 1862 r. posiadało Towarzystwo dobroczynności realność pod l. 456¹, we Lwowie wartości 9060 złr. — c. w. a.

Obligacji indemnizacyjnych i listy zastawne wartości nominalnej	4450	"	—	c.	"
i gotowizny	1029	"	60	"	"
Razem	14.479	"	60	"	"

Odtąd wpłynęło:

Dochód z loteryi	2190	"	60	"	"
Dochód z koncertu	90	"	—	"	"
Z kwesty wielkotygodniowej	1433	"	—	"	"
Ofiary od członków Tow. dobr.	312	"	50	"	"
Prowizye od papierów	188	"	25	"	"
Z ręcznych robót wychowanek	162	"	14	"	"

Zatem ogół dochodu wynosił	4376	"	49	"	"
Do tego doliczywszy reszty w gotowiznie pozostałych z roku 1862	1029	"	60	"	"
Ogół gotowizny wynosił	5406	"	9	"	"

Wydatki

Coroczne utrzymanie zakładu sierót	2898	"	84	"	"
Wsparcie ubogich	1888	"	68	"	"
Utrzymanie realności, należności kominiarza i t. d.	120	"	57	"	"
Zatem ogół wydatków wynosił	4908	"	9	"	"
Gdy więc dochód wynosił jak wyżej	5406	"	9	"	"
Zaś wydatki	4908	"	9	"	"

Zatem na rok przyszły pozostaje w kasie Towarzystwa dobr. gotowizna 498 " " "

Przy tej sposobności wydział Towarzystwa dobroczynności uprasza najusilniej szanownych członków, o jak najspieszniejsze nadesłanie ofiar zaległych, których liczba znacznie się wzmogła, tudzież przedmiotów do loteryi fantowej, a to na ręce dam wydziałowych, lub sekretarza Towarzystwa dobroczynności.

Lwów dnia 24. grudnia 1863.

Przełożona

Wanda hrabina *Cuboga* z domu *Potocka*.

Sekretarz

Włodzimierz hr. *Russocki*.

Z c. k. galic. drukarni rządowej.